

framhald av s. 20

– Vanligt er, at sildin í størstan mun verður fiskað í október og november, og síðan fara skipini aftur á svartkjaft í desember. Men, sildin skal ikki bara fiskast. Hon skal eisini landast og virkast, og her kann veruliga koma at standa á, nú Føroyar hava eitt uppsjóvarvirki minni.

Høvuðstrupulleikin kann gerast, sigur hann, at skipini koma at liggja og bíða so leingi eftir landingartørni, at dygdin á fiskinum verður vánalig.

– Í øðrum lagi kann henda, at skip noyðast at bíða við at loysa ella bíða á feltinum, tí útlit ikki eru til at sleppa av við lastina teir næstu dagarnar, sigur hann.

Missa stór virðir

Bogi Jacobsen, sum blaðungur sigldi sum skipari við Finni Fríða, men sum seinni gjørdist stjóri á Varðanum Pelagic, hevur altíð havt tann hugburð, at uppsjóvarfiskur skal landast so feskur sum gjørligt og skal í størst møguligan mun skal landast til matna.

– Men, í dag, nú umstøðurnar eru so serstakar við stórari sildakvotu, sum skal fiskast eftir tveimum mánaðum, samstundis sum Varðin Pelagic onga móttøku hevur, stúri eg fyri, at ein partur av sildakvotuni kann enda í kvørnini hjá Havsbrún fyri ein nógv lægri prís, enn prísurin hevði verið á sildini sum matfiski.

Stjórin og fyrrverandi skiparin vísir á, at bæði manningar, reiðari og samfelagið alt fara at missa stór virðir, um ein partur av sildakvotuni endar sum fiskaføði heldur enn sum mannaføði.

– Vit kunnu taka eitt ítøkiligt dømi um, hvussu gongdin kann fara at verða við sildini, nú móttøkuoguleikarnir eru skerdir. Jupiter kom aftur av makreltúri við 750 tonsum hin 22. september. Teir noyddust at bíða eftir landingartørni, og hin 24. september vóru teir lidnir at landa. Tá teir høvdu landað, fingur teir boð frá móttøkvirkinum um, at teir máttu bíða í einar 10 dagar, áðrenn teir kundu fara aftur til fiskiskap. Annars fór kurl at koma í við landingartørni.

Hann vísir á, at tá skipið aftur kann loysa, er ikki vist, at teir raka við fisk aftur beinanvegin.

– Tí veit heldur eingin, hvussu tingini fara at laga seg, og hvussu alt fer at passa við landingartørni, tá skipið aftur hevur fingið fisk.

Bogi Jacobsen dugir at ímynda sær, at tað kann fara at gerast rættliga trupult, nú øll sildakvotan skal fiskast eftir so stuttari tíð við skerðum móttøkuoguleikum.

– Tað fer at taka nógvar dagar at fiska sildakvotuna, um fleiri skip skulu bíða eftir landingartørni og síðan skulu bíða, áðrenn tey loysa aftur – fyri at passa inni í landingarshipanina hjá móttøkvirkinum, sigur hann.

Millum pest og kolera

Sum skilst, kann tíðin, sum stundar til, skjótt gerast eitt val millum pest og kolera hjá teimum, sum sigla við og eiga nótaskipini.

Alternativíð til at landa í Føroyum, er at landa sildina uttanlands, men verður hon landað uttanlands, liggur bæði eitt avreiðingargjald á, sum er tvær krónur fyri kilo, umframt at skipini missa fiskitið, tí tað verður langt at sigla av feltinum og aftur á feltið. Tað er heldur eingin vissa fyri, at neyðugt ikki verður at bíðað eftir landingartørni uttanlands eisini, og tað fer so aftur at ganga út yvir dygdina á sildini.

– Vit kunnu sjálvandi velja at trúgva, at alt fer at laga seg hjá okkum – at sildin verður longri í føroyskum sjógvi í heyst, enn hon plagar, og at tað fer at bera til at landa alla sildina í góðum standi til matna í Føroyum. Men, her liggur nógv í tí óvissa, og tað er ógvuliga skjótt, at vit kunnu

renna okkum í stórar trupulleikar, sigur Bogi Jacobsen.

Flyta part av kvotu

Nú útlitini til at fáa mest møguligt burtur úr sildakvotuni í heyst – til manningar, reiðari og samfelag – eru rættliga ivingarsom, hevur Varðin í Gøtu vent sær til Fiskimálaráðið um møguleikan at flyta partar av sildakvotuni til 2018, tá Varðin Pelagic á Tvøroyri aftur kann taka ímóti.

Tórheðin Jensen, skrivstovuleiðari hjá Varðanum í Gøtu, sigur, at felagið eisini hevur verið á fundi við Fiskimálaráðið um spurningin um møguleikan at flyta sildakvotu til 2018, men haðani hevur reiðarið einki greitt svar fingið – annað enn, at tey arbeiða við málinum.

– Vit kunnu vænta, at sildavertíðin byrjar fyrsta dagin, og hóast vit hava bíðað eftir svari úr Fiskimálaráðnum í umleið hálvan annan mánaða, fyliggur einki greitt haðani.

Skrivstovuleiðarin vísir á, at bæði í Noregi og Íslandi er vanligt, at ein partur av uppsjóvarkvotunum verður fluttur yvir um ársskiiftið.

– At flyta kvotu, kostar ikki Fiskimálaráðnum nakað, og hetta merkir heldur ikki, at meira verður fiskað, tí kvotunøgðin verður hin sama – antin fiskurin verður veiddur í hesum árinum ella næsta ár, sigur hann.

At taka atlit

Tórheðin Jensen sigur, at tað hevði

verið munandi lættari at lagt fiskiskapin í heyst til rættis, um partur av kvotuni hevði verið fluttur.

– Vit høvdu vónað, at Fiskimálaráðið tók atlit til støðuna, sum kom í, tá vit mistu Varðan Pelagic á Tvøroyri og harvið mistu ein so stóran part av okkara móttøku kapasiteti.

Hann vísir á, at tað eisini hevði komið arbeiðsfólkinum í Suðuroy til góðar, tá virkið á Tvøroyri kemur í gongd aftur, um ein partur av sildakvotuni – eginkvotunum – hevði verið goymdur til 2018.

– Tað er trupult at planleggja, tá landsstýrismaðurin í fiskivinnumálum ikki vil koma út úr buskinum, sigur Tórheðin Jensen.

Hann sigur, at tað er partur av eginkvotunum, sum Varðin í Gøtu ynskir at fáa møguleikan at flyta.

– Úr Fiskimálaráðnum hava vit fingið greitt at vita, at uppboðssølvkvoturnar skulu fiskast í ár, og loyvi verður ikki givið at flyta tær yvir um ársskiiftið, men í hesum førinum er tað eginkvoturnar, sum vit hugsa um, sigur skrivstovuleiðarin.

Eins og Bogi Jacobsen vísir Tórheðin Jensen á, at verður sildin longri í føroyskum sjógvi í heyst, enn hon plagar, kann verða, at sildin fæst til høldar á líkinda hátt.

– Um vit høvdu Varðan Pelagic, hevði eingin trupulleiki verið at tikið ímóti allari sildini, men soleiðis er tað bara ikki, nú vertíðin stundar til. Eg haldi tiskil, at nógv tann einfaldasta og skilabesta loysin hjá landsstýrismanninum í fiskivinnumálum hevði verið at loyvt reiðarum at flutt part av eginkvotunum til næsta ár, leggur hann aftrat.

Minkandi sildakvota

Alt bendir á, at stóra heildarkvotan av norðhavssild í ár verður munandi minni næsta ár, og tí verður hugsandi eisini munandi minni í okkara part tá.

Føroyska kvotan av norðhavssild í ár er 125.597 tons í mun til 56.087 tons í 2016. Alt hetta skal fiskast, landast og virkast í tveir mánaðir. Vanliga verður norðhavssildin fiskað í október og november

– Nógva sildin, sum væntandi verður fiskað í heyst, fer at trústa marknaðin rættliga hart. Tiskil hevði tað eisini verið ein marknaðarfyrimunur, um partur av sildakvotuni varð goymdur til næsta ár, sigur Tórheðin Jensen, skrivstovuleiðari hjá Varðanum í Gøtu

– Longu áðrenn sildafiskiskapurin byrjar, hava eisini norðmenn ætlanir um at goyma part av sínari kvotu til næsta ár, tá eisini kvotan hjá teimum væntandi verður nógv minni.

Tórheðin Jensen vísir á, at eitt annað sjónarmið, sum eisini eigur at vera tikið við, er, at nógva sildin, sum væntandi verður fiskað í heyst, fer at trústa marknaðin rættliga hart.

– Tiskil hevði tað eisini verið ein marknaðarfyrimunur, um partur av sildakvotuni varð goymdur til næsta ár. Eitt er, at landsstýrið arbeiðir við einari fiskivinnunýskipan, men tað eigur at bera til – og tað ber til, um landsstýrismaðurin vísir vilja til tess – at gera eina serliga skipan fyri sildina í ár, nú støðan er, sum hon er, sigur skrivstovuleiðarin.

Má loyva flyting

Høgni Hoydal, landsstýrismaður í fiskivinnumálum, sigur í stuttari viðmerking við Sosialin, at Fiskimálaráðið skjótt fer at koma við einum svari upp á ynskini hjá nótaflotanum um at flyta sildakvotu.

– Men, áðrenn eg havi eitt greitt og endaligt svar, kann eg ikki siga nakað ítøkiligt um málið. Vit hyggja sjálvsagt eftir, hvat altjóða avtalur siga, og vit mugu syrgja fyri, at øll verða viðfarin eins. Men, vit fara at koma við einari fráboðan, soleiðis at øll vinnan veit, hvat hon hevur at fyrihalda seg til, sigur landsstýrismaðurin í fiskivinnumálum, Høgni Hoydal.

Mikudagin sendi Bjarni Hammer, formaður í vinnunevnd løgtingsins, út eina viðmerking um júst hesi viðurskipti.

Her vísir hann á móttøkuorkuna á landi, sum nú er avmarkað við tað, at Varðin Pelagic brann.

– Bíðitíðin eftir at sleppa framat at landa er sum skilst upp til eina viku. Tað fara stór virði fyri skeytið av hesum. Dygdin á fiskinum verður nógv verri, enn hon átti at verið, og nógv minni partur verður landaður til matna.

Í sínari viðmerking vísir vinnunevndarformaðurin á, at skip lata vera við at fiska, tí tað lønar seg ikki, og tey sleppa ikki av við fiskin. Onnur skip liggja á feltinum og halda aftur við at kasta, meðan tey bíða eftir tørni at landa.

Bjarni Hammer vísir á, at loyvini, sum eru útskrivað fyri 2017, geva ikki loyvi at flyta kvotu yvirum ár. Grundgevingin er, at øll loyvir ganga út hin 31. desember 2017.

– Tí vilja reiðari, manningar, arbeiðsfólk á landi og samfelagið alt missa stór virði.

Formaðurin í vinnunevndini heldur, at skulu virðini ikki áhaldandi fara fyri skeytið, má landsstýrismaðurin loyva at flyta fittan part av kvotunum yvirum til næsta ár.

